

název kurzu: **SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ**

číslo kurzu: **SPP726/SPR726**

vyučující: **Mgr. Ludmila Sedláková**

kontakt: **e-mail: sedlakova@blansko.cz**

termíny konzultací v roce 2011: **8. října, 5. listopadu, 3. prosince**

obor: **sociální politika a sociální práce**

stupeň studia: **bakalářský**

typ studia: **kombinované**

Otázky k testu 1

- sylabus - téma 1

Pieters, D., 1997. "Základní principy sociálního zabezpečení". Pp. 5-70. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita. s. 6-15, 39-58.

Jak pohlíží Berghman na sociální zabezpečení?

Proč je podle Pieterse problematické srovnání systémů sociálního zabezpečení?

Jakou pracovní definici sociálního zabezpečení používá v textu Pieters?

Jaká sociální rizika Pieters v textu rozlišuje?

Jak dochází podle Pieterse k uznání potřeby sociální ochrany za „sociální riziko“?

Co se může stát, když „příbuzná“ sociální rizika uživatel v rámci jednoho systému velmi odlišnou ochranu?

Co je podle Pieterse cílem sociálních dávek, které jsou v systému sociálního zabezpečení odezvou na sociální rizika?

Sociální dávky jsou většinou chráněny před znehodnocením. Co v této souvislosti vyjadřují pojmy „indexování“ a „přizpůsobení růstu“?

Jak se podle Pieterse vyrovnávají systémy sociálního zabezpečení s otázkou etiky při rozdělování dávek sociálního zabezpečení?

Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. s. 17-27, 59-97.

Co označuje Tomeš termínem „sociální ochrana“?

Co označuje Tomeš termínem „sociální správa“?

Co označuje Tomeš termínem „záchranná sociální síť“?

Které sociální systémy jsou podle Tomeše považovány za subjekty sociální politiky?

Čím se liší stát od ostatních sociálních subjektů?

Jaké nástroje realizačních mechanismů používá stát?

Kdo je považován podle Tomeše za objekt sociální politiky?

O jakých cílech sociální politiky pojednává Tomeš?

Jaká občanská práva jsou člověku zaručena?

Jaká jsou sociální práva občana obsažená ve Všeobecné deklaraci lidských práv?

Co je podle Tomeše předmětem sociální politiky?

Tomeš, I. a kol. 2002. *Sociální správa*. Praha: Portál. s. 61-76.

Jak občané poznají, který orgán státní správy je kompetentním subjektem?

Existuje ochrana občanů proti zneužití moci? Pokud ano, tak jaká?

Kdo jsou podle Tomeše „klienti sociální správy“?

Žižková, J. a kol. 1997. *Sociální politika*. Praha: Codex. s. 13-61, 139-142.

Které čtyři principy sociální politiky Žižková vymezuje?

Která dílčí hlediska rozlišuje Žižková pro posouzení sociální spravedlnosti?

Vysvětlete jak funguje „princip subsidiarity“?

Jaké základní funkce sociální politiky uvádí Žižková?

V čem spočívá homogenizační funkce sociální politiky?

Co označuje Žižková termínem „sociální rizika“?

Které tři typy sociálních institucí zahrnuje podle Žižkové sociální zabezpečení?

- syllabus - téma 2

Musil, L., 1995. Statusová solidarita a česká sociální politika. In: *Sociologický časopis* 31: s. 423-434.

Co označuje Musil termínem „statusová solidarita“?

Co podle Musila signalizuje přítomnost stavovského prvku v současnosti českého sociálního zabezpečení?

Potůček, M., 1995. *Sociální politika*. Praha: Sociologické nakladatelství. s. 24-27

Kdo zajišťoval chudinskou podporu v rámci Rakouska-Uherska a na základě čeho?

V jakém pořadí bylo uzákoněno v rámci Rakouska-Uherska starobní, nemocenské a úrazové pojištění?

Jak charakterizuje Potůček československou sociální reformu v období první republiky?

Čím se podle Potůčka vyznačovala sociální politika v Československu od roku 1948 do roku 1989?

Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. s. 28-58.

Co vyjadřuje pojem „filantropie“?

Na základě čeho a kdy se stala chudinská péče v Čechách částí veřejné ocení správy?

Co jsou to „pracovní zákony“?

Co označuje termín „bratrská pokladna“?

Jaká byla základní myšlenka koncepce sociální sítě?

- syllabus - téma 3

Potůček, M., 1999. *Křížovky české sociální reformy*. Praha: Sociologické nakladatelství. s. 96-106, 246-254.

Co to je koncepce tzv. „tří pilířů“ v rámci sociálního zabezpečení?

Co podle Potůčka znamená, že systém státní sociální podpory je možno chápat jako integrální součást celé soustavy sociálního zabezpečení?

Kdy byl zveřejněn „Scénář sociální reformy“?

S jakými sociálními riziky dalšího vývoje počítal scénář sociální reformy?

V kterých sociálních oblastech měla být přednostně sociální reforma realizována?

Radičová, I., Potůček, M., 1998. „Porovnanie vývoja českej a slovenskej sociálnej politiky po roku 1989.“ Pp. 9-88. In: Potůček, M., Radičová, I., (eds). *Sociální politika v Čechách a na Slovensku po roce 1989*. Praha: Karolinum.

V čem spočívají podle Potůčka a Radičové největší rozdíly v systémech nemocenského a důchodového pojištění mezi ČR a SR?

V čem spočívá podle Potůčka a Radičové základní rozdíl v systémech státní sociální podpory mezi ČR a SR?

Jaký rozdíl v cílech sociální pomoci mezi ČR a SR uvádí Potůček a Radičová ?

Tomeš, I. 1996. Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost. Praha: Socioklub. s. 172-199.

O jakých dvou systémech dávek jako dědictví minulého režimu pojednává Tomeš?

Čím byly podle Tomeše způsobeny problémy v zaměstnanosti?

Které záměry scénáře sociální reformy se dle harmonogramu pro roky 1990 až 1992 neuskutečnily?

Tomeš, I., 1995. "Systémy sociálních dávek v zemích střední a východní Evropy v přechodném období." Pp. 110-126. In: Kotous, J., (ed), 1995. Sociální politika v evropských zemích. Sborník učebních textů. Praha: UK.

Jaké problémy vyvolávaly podle Tomeše nákladné zděděné důchodové soustavy?

Záchranná..., 1991. „Záchranná sociální síť.“ In: Sociální politika 2, příloha č. 2.

Co zejména tvoří „Záchrannou sociální síť“?

Co je to „minimální mzda“?

Žižková, J., 1994. Sociální politika v období transformace. In: Sociální politika 6.s. 10-11.

Žižková, J. a kol. 1997. Sociální politika. Praha: Codex. s. 123-135.

Co bylo podle Žižkové základním záměrem sociální reformy?

Jaké základní funkce plní podle Žižkové „Záchranná sociální síť“?

- sylabus - téma 4

Břeská, N., Vránová L., 2007. Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené občany. Olomouc: ANAG. s. 19-35.

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

Jak zákon vymezuje pojem „životní minimum“?

Obsahuje životní minimum částky považované za nezbytné k zajištění nákladů na bydlení?

Jaké náklady má „pokryt“ životní minimum?

Jak zákon vymezuje pojem „existenční minimum“?

Co je základem pro výpočet příspěvku na živobytí, životní minimum nebo existenční minimum?

Podle čeho jsou odstupňovány částky životního minima při společném posuzování dvou nebo více osob?

Jsou částky životního minima odstupňovány podle věku dětí nebo podle počtu dětí?

Do jakého věku nejdéle lze posuzovat dítě po skončení povinné školní docházky za nezaopatřené dítě?

Jsou zletilé děti, pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi, společně posuzované s rodiči?

Pokud ano, za jaké podmínky?

Které příjmy jsou vyloučené ze započitatelných příjmů?

Jak dlouhé je rozhodné období, za které se zjišťuje příjem pro účely posuzování vzniku nároku na dávku?

Jaký je význam valorizace částek životního a existenčního minima ?

Mareš, P., 1999. Zneužívání versus nevyužívání sociálních dávek. In: Sociální politika 11. s. 4-5.

Jaké jsou podle Mareše hlavní důvody nečerpání sociálních dávek?

Které čtyři typické skupiny osob, které o sociální dávky nežádají, Mareš uvádí?